

Leg og relationer

I Snurretoppen vægter vi legen højt! I legen lærer børnene grundlaget for de værdier vi sender dem ud i verden med. Både den frie leg og den mere voksenstyrede/struktureret leg.

Hvis det hele er leg, hvornår lærer de så at høre efter og hjælpe til? Det gør de gennem legen. Legen er den måde, hvor børn øver sig i at gøre som de voksne. I legen skal man kunne gå på kompromis, skiftes, lytte, vente og hjælpe hinanden. Børnene øver sig i at være den styrende part og den medløbende part. Der er hierarkier der dannes og følges – det kan være hårdt at være i som barn og hårdt, at være vidne til som forældre.

Derfor er det også vigtigt, at børn leger med så mange forskellige børn som muligt og at de har været en del af mange forskellige lege konstellationer. I snurretoppen er vi meget opmærksomme på dette og derfor forsøger vi, at alle kan lege med alle. Alle børn i snurretoppen er "børnehave-venner". Vi forsøger at indgå betegnelsen "bedste ven", da der allerede her italesættes at nogle er bedre end andre. Det betyder ikke, at vi ikke vil have at børnene har bedste venner. Men når de voksne italesætter – "X er din bedste ven", så udelukker man allerede en masse potentielle venner. Ord skaber virkelighed.

Når de voksne i Snurretoppen rammesætter legen, så er der mange overvejelser inden:

- Hvem er denne leg god for – er der relationer der skal opbygges/justeres?
- Hvad kunne de lære af denne leg?
- Er det bedst med mange deltagere eller få?
- Tilgodeses mange eller få?
- Hvad regner jeg med?

Og undervejs justeres de forskellige parametre, hvis man kan. Vi kan jo have gjort os mange overvejelser, men virkeligheden kan se helt anderledes ud.

Den frie leg – Når børnene "bare" leger, så øver de sig på den omverden de er en del af. Hvad er de optaget af lige nu? Det kan være regler, hvem der bestemmer, madlavning, døden/livet, husdyr og meget andet helt konkret – det kan være forskellige ords betydning og i hvilken kontekst kan de bruges/ikke bruges.

Børnene øver sig i forskellige strategier – hvad kan jeg komme afsted med hvornår, overfor hvem og i hvilke situationer – det er ikke noget børnene gør bevidst, men helt intuitivt.

I den frie leg "blander de voksne sig udenom" – det betyder ikke vi er ligeglade og ikke er til stede, det betyder vi er lige omkring børnene og kan hjælpe, når de får brug for det. Det kan være at "oversætte" i legen.

Fx:

A(barn): "Jeg sætter mig ved siden af." (barnet har en klods i hånden)

B(barn): "Neeeeej – der bor jeg!" (barnet råber og løfter hånden til slag)

C(voksen): "Jeg kan se A sætter sin klods ved siden af dig, måske vil han være din nabo?"

B: "Nå ja, det må han godt – vil du være min nabo?"

A: "Ja."

Sådan oversætter vi dagligt masser af små episoder, som kunne være endt i konflikt, men ikke gjorde det. Dermed ikke sagt, at de ikke kommer i konflikter for, det gør de – vi er der jo ikke hele tiden.

Når de voksne er ved siden af og oversætter, kommer de med hjælpesætninger:

FX:

- *Må jeg låne den / leger du med dem alle sammen?*
- *Skal vi lege?*
- *Må jeg være med /vil du lege med mig?*
- *Bruger du denne her /er du færdig med at bruge den?*
- *Vil du hjælpe mig?*
- *M.fl.*

Ved hjælp af små sætninger justerer børnene sig, de fleste børn vil rigtig gerne hjælpe og være gode kammerater, så når de bliver spurgt, så vil de gerne, men bliver legetøjet taget fra dem eller nogen bare leger med, så sker afvisningerne oftere. Det er følelsen af selvbestemmelse, der ofte er udslagsgivende.

Selvom vi i Snurretoppen har et motorisk fundament for vores pædagogik, så mener vi også, at det relationelle spiller en kæmpe rolle i børns trivsel og udvikling.

"Der er ikke noget ved at kunne noget, hvis man ikke har nogen at dele det med"

Dermed mener vi, at det er i samspillet med andre den største udvikling finder sted. Vi bestræber os på, at alle børn har nogen at lege med, at børnenes legekompeterencer hele tiden udvides og udvikles.

Det er svært for nogle børn at danne relationer, derfor har disse børn brug for voksne, der guider og viser dem vejen. Vi voksne skal hjælpe til med at, gøre alle børn attraktive at lege med. Der er børn, der trækker sig fra fællesskabet af forskellige årsager, hvis årsagen er lavt selvværd, så er de voksne forpligtet til at sætte ind. Det gør vi ved at være tætte på de børn. Benævne deres handlinger og intentioner. Værdsætte dem, for den de er, fremfor det de gør. Hjælpe, støtte og vejlede barnet før, under og efter leg. Sætte en leg i gang, hjælpe i legen, trække sig lidt væk fra legen, for til sidst bare at være iagttagende på legen.

Legen er fundamental og styrkende – der er masser af læring i legen. Både når børnene leger selv og når vi dækker bord, spiser, er i garderoben, på legepladsen, på badeværelset mv.

Børnene føler sig vigtige og betydningsfulde, når de voksne har brug for dem og når de voksne synes et barn er betydningsfuldt, så er der flere børn der også synes det.

